

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 217/21
Luxemburg, 2 decembrie 2021

Concluziile avocatului general în cauzele C-156/21 și C-157/21
Ungaria și Polonia/Parlamentul și Consiliul

Avocatul general Campos Sánchez-Bordona: se impune respingerea acțiunilor formulate de Ungaria și de Polonia împotriva regimului de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii în cazul unei încălcări a principiilor statului de drept

Acest regim a fost adoptat pe un temei juridic adecvat, este compatibil cu articolul 7 TUE și respectă principiul securității juridice

La 16 decembrie 2020, legiuitorul Uniunii a adoptat un regulament¹ care stabilește un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii în cazul unei încălcări a principiilor statului de drept în statele membre. Pentru a atinge acest obiectiv, regulamentul permite ca, la cererea Comisiei Europene, Consiliul să adopte, printre altele, măsuri precum suspendarea plăților care trebuie realizate din bugetul Uniunii sau suspendarea aprobării unuia sau a multor programe finanțate din acest buget.

Ungaria și Polonia au formulat două acțiuni în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, solicitând anularea regulamentului. În susținerea acțiunilor lor, acestea invocă, printre alte motive, absența sau caracterul inadecvat al temeiului juridic ales pentru regulament, incompatibilitatea acestuia cu articolul 7 TUE² și încălcarea principiului securității juridice.

În concluziile sale prezentate astăzi, domnul avocat general Manuel Campos Sánchez-Bordona, semnalează în primul rând că finalitatea regulamentului este de a institui un **mecanism specific pentru a asigura execuția corectă a bugetului Uniunii** atunci când un stat membru săvârșește încălcări ale principiilor statului de drept care pun în pericol buna gestionare a fondurilor Uniunii sau interesele sale financiare. În acest context, avocatul general subliniază că **regulamentul nu urmărește să protejeze statul de drept prin intermediul unui mecanism sancționator similar celui prevăzut la articolul 7 TUE, ci instituie un instrument de condiționalitate financiară pentru a proteja această valoare a Uniunii**. În aprecierea sa, puterea de apreciere a instituțiilor Uniunii acoperă această opțiune legislativă, care nu poate fi calificată ca fiind vădit eronată, deoarece respectarea principiilor statului de drept poate avea o importanță fundamentală pentru buna funcționare a finanțelor publice și pentru buna execuție a bugetului Uniunii.

În plus, avocatul general evidențiază faptul că regulamentul impune să existe **o legătură suficient de directă** între încălcarea statului de drept și **execuția bugetară**, astfel încât acest regulament **nu este aplicabil tuturor încălcărilor statului de drept, ci numai acelor încălcări care au o legătură directă cu gestiunea bugetului Uniunii**. Pe de altă parte, protecția destinatarilor finali ai programelor de cheltuieli finanțate din bugetul Uniunii este o măsură tipică și logică în gestiunea partajată a acestor fonduri, astfel încât corecția financiară adoptată de instituțiile Uniunii trebuie să fie suportată de statul membru autor al încălcării și nu trebuie repercutată asupra beneficiarilor fondurilor, care sunt străini de această încălcare. Avocatul general este de părere că atât finalitatea, cât și textul **regulamentului** demonstrează că acesta **constituie o normă financiară**

¹ Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii (JO 2020, L 433I, p. 1).

² Acest articol prevede posibilitatea declanșării unei proceduri împotriva unui stat membru în cazul în care există o încălcare gravă a valorilor Uniunii sau un risc clar al unei asemenea încălcări.

în sensul articolului 322 alineatul (1) litera (a) TFUE și că, în consecință, articolul menționat putea constitui un temei juridic adecvat pentru adoptarea sa.

În al doilea rând, avocatul general consideră că articolul 7 TUE nu îi permite legiuitorului Uniunii să instituie un alt mecanism analog care să aibă același obiectiv de protecție a statului de drept și care să aplice sancțiuni similare. Cu toate acestea, avocatul general consideră că **articolul 7 TUE nu se opune ca această protecție să fie asigurată prin alte instrumente decât cele prevăzute de această dispoziție**, cu condiția ca trăsăturile lor esențiale să fie diferite de trăsăturile protecției asigurate de articolul menționat. Avocatul general amintește că Curtea a recunoscut deja consecințe ale încălcării valorilor Uniunii, mai concret în cadrul mandatului european de arestare și în cel al independenței judecătorilor naționali, chiar dacă, în acele cazuri, nu fusese utilizat articolul 7 TUE.

Avocatul general apreciază că **sunt compatibile cu tratatele** normele emise de instituțiile Uniunii care urmăresc să reacționeze, **în domenii specifice**, împotriva anumitor încălcări ale valorii statului de drept care au o incidență asupra gestiunii bugetare. În timp ce articolul 7 TUE condiționează adoptarea măsurilor de constatarea existenței unei încălcări grave și persistente a valorilor Uniunii de către un stat membru, **regulamentul nu privește decât încălcarea** principiilor statului de drept, de către un stat membru, **care afectează sau riscă să afecteze**, în mod grav și direct, **buna gestiune financiară a bugetului sau protecția intereselor financiare ale Uniunii**.

Potrivit avocatului general, **mecanismul regulamentului se aseamănă cu alte instrumente de condiționalitate financiară și de execuție bugetară care există în diverse domenii ale dreptului Uniunii**, iar nu cu articolul 7 TUE. În plus, spre deosebire de regulament, articolul 7 TUE impune să existe o încălcare gravă și persistentă **a oricăreia dintre valorile Uniunii**, iar nu numai a statului de drept. Prin urmare, limitarea competenței Curții de Justiție prevăzută la articolul 269 TFUE în ceea ce privește articolul 7 TUE nu se aplică regulamentului, care rămâne supus controlului deplin de legalitate prevăzut la articolul 263 TFUE. Totodată, procedura de luare a deciziilor prevăzută la articolul 6 din regulament este diferită de cea prevăzută la articolul 7 TUE și nu este contrară principiului echilibrului instituțional, întrucât atribuirea unor competențe de executare Consiliului se înscrie în noțiunea largă de execuție bugetară care figurează la articolul 322 alineatul (1) litera (a) TFUE și nu încalcă articolul 317 TFUE, care conferă Comisiei competența în materie de execuție bugetară în sens strict. Prin urmare, avocatul general apreciază că **regulamentul este compatibil cu articolul 7 TUE**.

În al treilea rând, avocatul general consideră că, deși noțiunea de stat de drept ca valoare a Uniunii este largă, **legiuitorul Uniunii are competența de a o preciza** într-un domeniu material specific, precum cel al execuției bugetare, în scopul stabilirii unui mecanism de condiționalitate financiară. În această privință, avocatul general amintește că regulamentul enumeră **șapte principii juridice**,³ care trebuie interpretate în lumina celorlalte valori și principii ale Uniunii consacrate la articolul 2 TUE. În plus, articolul 3 din regulament detaliază anumite indici de încălcare a principiilor statului de drept, iar articolul 4 alineatul (2) din acesta conține o listă exemplificativă de elemente în care se pot produce încălcări ale principiilor menționate. Acesta prezintă, astfel, încălcările susceptibile să conducă la adoptarea măsurilor de condiționalitate financiară prevăzute de regulament, făcând ca ele să depindă de existența unei legături directe cu execuția bugetului Uniunii. Ambele elemente evidențiază intenția legiuitorului de a facilita aplicarea principiilor statului de drept și de a spori securitatea juridică.

Potrivit avocatului general, caracterizarea statului de drept prin referirea la principiile menționate **îndeplinește cerințele minime de claritate, de precizie și de previzibilitate pe care le impune principiul securității juridice**. Astfel, statele membre au un nivel suficient de cunoaștere a obligațiilor care decurg din acestea, cu atât mai mult cu cât se consideră că, în cea mai mare parte, au fost dezvoltate în jurisprudența Curții.

---

³ Cel al legalității, care implică un proces legislativ transparent, responsabil, democratic și pluralist; cel al securității juridice; cel al interzicerii exercitării arbitrare a competențelor executive; cel al protecției jurisdicționale efective, inclusiv accesul la justiție, asigurate de instanțe judecătorești independente și imparțiale, în egală măsură în ceea ce privește drepturile omului; cel al separării puterilor în stat; și cel al nediscriminării și egalității în fața legii.

În aceste condiții, avocatul general propune **Curții respingerea acțiunilor în anulare introduse de Ungaria și de Polonia.**

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția autoare a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

Textul integral al concluziilor ([C-156/21](#) și [C-157/21](#)) se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” (+32) 2 2964106